

Neopravdano je držati, da je u vlasništvu u z r o k socijalnim nepriličnim odnošajima, nego je u upotrebi njegovoj kao u upotrebi gospodarskih dobara uopće njihov blagoslov ili njihovo prokletstvo. Sve stoji do d u h a, koji provejava gospodarski rad. Gdje tome radu ne manjka smisao društveni, i to ne samo kao čuvstvo solidariteta širokih masa, nego kao lični interes čovjekov za čovjeka u sebi i u drugome, u živome čuvstvu socijalne odgovornosti i u ljubavi, što vodi k intenzivnom provodjenju karitativnoga rada, ne zadovoljavajući se samo s tim, da formalno zadovolji obveze ove vrsti ili da se uz često neznatni razmjerni prinos otkupi od dužnosti ljubavi. Tko se radeći oko svojega dobra otvoreno ili prikriveno pridržajući tek formu društvene naklonosti otme ovome idealnom zahtjevu, tko u životnoj borbi svojoj ne o s j e ć a, živo ne osjeća, da jest i da mora biti čovjek, taj će svagda ostati nametnik, koji vodi protiv društva i protiv bližnjega manje ili više prikriveni boj vrebajući, da ga zaskoči. Tko je pak onim duhom prožet, ne će nikad biti toliko gospodar, da bi pri tom prestao biti čovjek. Uvaženja vrijedne su Herbarlove riječi: tečaj vremena ne ide mimo ljudsku dušu, nego kroza nju, to jest ne ide kroz nju ni kao voda, što se oklizne niz stijene cijevi, nego kao struja električna, što prolazi nutrinom bića, te o njem ovisi, hoće li onu struju unaprijediti ili sprečavati.

Do čovjeka je, hoće li ga ona idealna struja zahvatiti. O tom ovisi, hoće li u svim položajima života znati biti č o v j e k. Naše je pouzdanje u bolje prilike do dobrih gospodara, koji će znati biti d o b r i l j u d i.

